

TILSYNS- RAPPORT

Tilsynsrapport – vedtak
Høyskolen for dansekunst

2021

NOKUT 



NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.



NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.



Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge



NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.



NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.



NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Høyskolen for dansekunst
Dato for vedtak	24.09.2021
NOKUTs saksnummer	21/00174

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Sammendrag

Dette er en tilsynsrapport med enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven¹ § 2 første ledd bokstav b), jf. bokstav a). Tilsynsrapporten er skrevet på bakgrunn av NOKUTs tilsyn med Høyskolen for dansekunst, som ble åpnet 8. januar 2021. Tilsynet har bestått i gjennomgang av innsendte dokumenter fra Høyskolen for Dansekunst.

Temaet for tilsynet har vært styringen av institusjonen (internkontroll), med fokus på styrets arbeid med økonomistyring, avtaler med nærstående, planmessig arbeid med likestilling, samt styrets samarbeid med læringsmiljøutvalget og arbeid for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering. Videre har vi sett på styrets sammensetning, styreprotokoll og styreinstruks, åpenhet om styrets arbeid, sammensetning av lokal klagenemnd, studentenes tilgang til studentombud, og tilrettelegging for arbeid i studentorgan.

Tilsynet har avdekket enkelte forhold som etter vår vurdering ikke er i samsvar med rettslige krav. Vi pålegger med dette styret ved Høyskolen for dansekunst å gjøre følgende rettelser:

- Sørge for at styreprotokoll signeres
- Sørge for å fastsette en styreinstruks som oppfyller lovens krav til opprettelse og innhold
- Sørge for størst mulig åpenhet om styrets arbeid
- Sørge for å kunne dokumentere at klagenemnda oppfyller lovens krav til sammensetning. Dette innebærer at styret skal sørge for en rutine som sikrer at kravene til nemndas sammensetning er oppfylt.
- Sørge for at studentombudet ikke instrueres i sitt virke eller pålegges plikter i strid med den lovpålagte taushetsplikten
- Sørge for at institusjonen har en fullmaktsstruktur, rutiner for gjennomføring av transaksjoner, og tiltak for etterkontroll, som er egnet til å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes. Dette innebærer at styret skal sørge for
 - en fullmaktsstruktur der det fremgår når innkjøp og budsjettoverskridelser skal presenteres for styret
 - å definere «mindre omdisponeringer» i budsjett disponeringsadgangen
 - en prosedyrebeskrivelse ved innkjøp og utlegg
 - en beløpsgrense ved utlegg og bruk av bankkort
 - en tydelig fordeling av roller, ansvar og myndighet når det gjelder attestasjon
 - at institusjonen har tiltak for etterkontroll av økonomirutinene og rutiner for håndtering av avvik
- Sørge for at institusjonen har rutiner som er egnet til å sikre at avtaler med nærstående gjennomføres på markedsmessige vilkår og at dette kan dokumenteres. Videre skal styret sørge for at rutinene sikrer at avtaler med totalbeløp over 10 000 kroner dokumenteres skriftlig.

¹ Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker

- Sørge for at institusjonen har kontrolltiltak for å sikre et aktivt, målrettet og planmessig arbeid for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen. Dette innebærer at styret skal sørge for at det utarbeides handlingsplaner med utgangspunkt i konkrete forhold ved institusjonen.

Frist for retting er ett år fra vedtaksdato. Høyskolen trenger ikke å sende NOKUT dokumentasjon på rettelser, men manglende oppfølging av pålegg vil kunne få konsekvenser på et senere tidspunkt.

Innhold

1 Innledning	6
1.1 Generelt om tilsynet	6
1.2 Kort om Høyskolen for dansekunst.....	6
1.3 Metode for tilsynet	7
1.4 Grunnlaget for tilsynsrapporten og vedtaket	7
2 Styret	8
2.1 Styrets sammensetning.....	8
2.2 Styreprotokoll og styreinstruks	9
2.3 Åpenhet om styrets arbeid	10
3 Studentenes rettsstilling.....	12
3.1 Sammensetning av lokal klagenemnd.....	12
3.2 Studentenes tilgang til studentombud	13
3.3 Tilrettelegging for arbeid i studentorgan.....	15
4 Internkontroll.....	16
4.1 Styrets arbeid med økonomistyring.....	17
4.2 Styrets arbeid med avtaler med nærstående	20
4.3 Styrets arbeid med læringsmiljø	21
4.4 Styrets kontroll med planmessig arbeid for likestilling	23
5 Reaksjoner	24
5.1 Pålegg om retting.....	24
6 Klagerett	25

1 Innledning

1.1 Generelt om tilsynet

Kunnskapsdepartementet fører tilsyn med private universiteter og høyskoler, jf. universitets- og høyskoleloven² § 8-5 første ledd. Departementet har med virkning fra og med 1. september 2018 delegert denne oppgaven til NOKUT.

Hovedformålet med tilsynene er å bidra til tillit til den private universitets- og høyskolesektoren ved å kontrollere at institusjonene har tilfredsstillende internkontroll jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd. Tilfredsstillende internkontroll er en indikasjon på at institusjonen forvaltes etter regelverket, og at tilskudd og egenbetaling benyttes etter formålet.

Dersom vi avdekker brudd på regelverket, kan vi pålegge retting, kreve tilbakebetaling av statstilskudd eller ilegge overtredelsesgebyr. Vi kan også treffe vedtak om tvangsmulkt og trekke tilbake akkrediteringen der brudd ikke rettes innen gitt frist. Dette følger av universitets- og høyskoleloven §§ 8-8 til 8-12.

Forvaltningen av institusjonen hører under styret. Det vil si at styret er ansvarlig for å påse at virksomheten drives i samsvar med gjeldende regelverk, og følge opp eventuelle pålegg og reaksjoner fra oss.

NOKUTs tilsyn kan resultere i enkeltvedtak, og skal gjennomføres i samsvar med reglene i forvaltningsloven³. Når det gjelder dokumentoffentlighet, vil reglene i offentleglova⁴ komme til anvendelse.

1.2 Kort om Høyskolen for dansekunst

Høyskolen for dansekunst er et aksjeselskap som tilbyr bachelor i dansekunst og koreografi. Ved fullført utdanning skal studentene være i stand til å arbeide videre på egenhånd som dansekunstnere, eller fortsette med studier på masternivå.

Høyskolen holder til i leide lokaler i Marstrandgata 8 i Oslo, og hadde ifølge Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) 10 studenter høsten 2020 og 2,72 årsverk ansatt i 2020.

Høyskolens foreløpige regnskap viser at institusjonen i 2020 hadde en omsetning på ca. 3 millioner kroner. Av dette utgjorde 1 million kroner egenbetaling fra studentene, og 2 millioner kroner offentlig tilskudd. Høyskolens årsresultat på 0,3 millioner kroner er overført egenkapitalen.

² Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler

³ Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker

⁴ Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig virksomhet

1.3 Metode for tilsynet

Formålet med dette tilsynet er å få belyst hvordan styret arbeider med å sikre institusjonens oppfyllelse av de rettslige kravene på et utvalg sentrale områder. Temaet for tilsynet er styringen av institusjonen (internkontroll), med fokus på styrets arbeid med økonomistyring, avtaler med nærstående, planmessig arbeid med likestilling, samt styrets samarbeid med læringsmiljøutvalget og arbeid for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering. Videre har vi sett på styrets sammensetning, styreprotokoll og styreinstruks, åpenhet om styrets arbeid, sammensetning av lokal klagenemnd, studentenes tilgang til studentombud, og tilrettelegging for arbeid i studentorgan.

Vi har innhentet dokumentasjon i begrenset omfang, og har ikke vært på stedlig tilsyn eller gjennomført intervjuer. Dette medfører at våre vurderinger er basert på et dokumentasjonsgrunnlag som ikke nødvendigvis er uttømmende, og at det derfor hefter visse forbehold ved våre konklusjoner. Dybden av vurderingene vil også variere mellom de ulike temaene, avhengig av innholdet i dokumentasjonen vi har lagt til grunn.

Når det gjelder internkontroll, tar vi sikte på å belyse følgende overordnede spørsmål innenfor de ovennevnte rammene:

1. Har styret satt institusjonen i stand til å oppfylle de rettslige kravene?
2. Har styret fulgt opp at de rettslige kravene oppfylles?

Det første spørsmålet retter seg mot eksistensen og egnetheten av styrende dokumenter for hvordan institusjonen skal oppfylle lovpålagte krav. Dette vil typisk være retningslinjer og rutiner som gjelder for de som skal utføre oppgavene. Det andre spørsmålet går ut på om styret følger opp om de styrende dokumentene etterleves i praksis. Styret må dermed ha et system for regelmessig å undersøke om den etablerte styringen av regelverksetterlevelsen både er egnet og om den er gjennomført. Dette er kjernen i internkontroll.

I dette tilsynet vil den oversendte dokumentasjonen gi en indikasjon på om internkontrollen ved institusjonen er tilfredsstillende. Styreprotokollene vil være en sentral kilde i vurderingen av styrets oppfølging med etterlevelsen av de styrende dokumentene. Merk at vi ikke har vurdert selve saksdokumentene som er behandlet av styret. Vi har heller ikke vurdert om eventuell etterlevelse av de styrende dokumentene innebærer at institusjonen faktisk oppfylder de lovpålagte materielle kravene som internkontrollen er ment å sikre.

1.4 Grunnlaget for tilsynsrapporten og vedtaket

Våre vurderinger i denne tilsynsrapporten er basert på opplysninger hentet fra

- oversendte dokumenter
- offentlige registre
- institusjonens nettsted

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport med varsel om vedtak til institusjonen 15. juni 2021. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Institusjonen uttalte seg om den foreløpige rapporten i brev av 24. juni 2021. NOKUT har, ved utarbeidelsen av denne

tilsynsrapporten, vurdert institusjonens uttalelse, og gjort enkelte endringer fra den foreløpige tilsynsrapporten. Vi vil behandle institusjonens anførsler løpende.

Denne tilsynsrapporten er å regne som et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b), jf. bokstav a). Dere har rett til å klage på enkeltvedtaket, jf. forvaltningsloven § 28. Mer informasjon om hvordan dere går frem hvis dere ønsker å benytte dere av klageretten, finner dere i rapportens kapittel 6.

Tilsynsrapporten kan bli gjenstand for innsynsbegjæringer, og den er i utgangspunktet åpen for innsyn, jf. offentleglova § 3.

2 Styret

2.1 Styrets sammensetning

2.1.1 Rettslige krav

Krav til styrets sammensetning følger av universitets- og høyskoleloven § 8-1 andre ledd. Styret skal ha minst fem medlemmer. Videre skal styret ha representanter fra studenter og ansatte. Hvis styret har mer enn ti medlemmer, skal hver av gruppene studenter og ansatte ha minst to medlemmer hver.

Styrets sammensetning skal oppfylle kravene om representasjon av begge kjønn, som stilles i likestillings- og diskrimineringsloven⁵ § 28. Kravene skal være oppfylt innen den enkelte valgkrets. «Valgkrets» må her forstås som inndelingen av grupper som skal være representert i styret, det vil si studenter og ansatte. Dersom styret kun har én student- eller ansattrepresentant, kommer ikke kravene om kjønnsrepresentasjon til anvendelse. Har styret to eller tre student- eller ansattrepresentanter, skal imidlertid begge kjønn være representert i hver av de to gruppene. Dette vil kunne innebære at man ikke kan velge de kandidatene som har fått flest stemmer, da hensynet til likestilling veier tyngre.

2.1.2 Vurderinger

Det fremgår i oversendte brev til NOKUT av 27. januar 2021 (heretter redegjørelsen) at styret består av seks medlemmer, herunder én mann og fem kvinner. Styret har representanter fra både studenter og ansatte.

Etter vår vurdering oppfylder styresammensetningen kravene til medlemsantall og student- og ansattrepresentasjon. Da styret kun har én representant fra hver valgkrets, kommer ikke reglene om likestilling til anvendelse.

Vi har derimot merket oss at det i det oversendte dokumentet «kvalitetssikringssystemet» del 2 kapittel 9.1 står at studentrepresentanten sitter for tre år av gangen. Dette er ikke i samsvar med verken de oversendte vedtektene § 5 eller reglementet for studentorgan, der

⁵ Lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering

det fremgår at tjenestetiden er to år. Etter aksjeloven § 6-6 er det slik at tjenestetiden for styremedlemmer er to år, dersom ikke annet er regulert i vedtektene.

Av høyskolens uttalelse til den foreløpige tilsynsrapporten, fremgår det at generalforsamlingen 11. juni 2021 vedtok en vedtektsendring om at studentrepresentanten sitter for ett år. Videre fremgår det at kvalitetssikringssystemet vil endres på styremøte i august, slik at det samsvarer med vedtektene. Vi legger til grunn at høyskolen forholder seg til egne vedtekter.

2.1.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for dansekunst oppfyller lovens krav til styrets sammensetning.

2.2 Styreprotokoll og styreinstruks

2.2.1 Rettslige krav

Styret er pålagt å utarbeide en styreprotokoll etter hvert styremøte, jf. aksjeloven § 6-29.⁶

Protokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Protokollen skal i utgangspunktet signeres av alle medlemmene som har deltatt i behandlingen, men der styret har minst fem medlemmer, kan det velges to medlemmer til å signere.

Det følger av aksjeloven § 6-23 at der et selskap har ansattrepresentanter i styret, skal styret fastsette en styreinstruks som gir nærmere regler om styrets arbeid og saksbehandling. Instruksen skal blant annet inneholde regler om hvilke saker som skal styrebehandles og daglig leders arbeidsoppgaver og plikter overfor styret. Instruksen skal også inneholde regler for innkalling og møtebehandling.

2.2.2 Vurderinger

NOKUT har fått oversendt referater fra styremøtene avholdt i 2018 – 2020. Referatene inneholder tid, sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Foruten referat av 19. juni 2019, er ikke referatene signert av minst to medlemmer. Vi ser heller ingen bekreftelse på at referatene er elektronisk signert. De oppfyller derfor ikke lovens krav til protokoll.

Vi ser at styreinstruks er regulert i høyskolens vedtekter § 5-3. Imidlertid er det styret som skal fastsette styreinstruks, jf. aksjeloven § 6-23 første ledd. At styreinstruksen er inntatt i vedtektene, som er fastsatt av eierne, er derfor ikke i tråd med lovens krav. NOKUT beklager at dette ikke ble fanget opp i den foreløpige tilsynsrapporten.

Når det gjelder innholdet i styreinstruksen, fremgår det at styret skal behandle «alle saker som etter loven krever styrebehandling, og alle saker som anses for å være av vesentlig og/eller prinsipiell betydning». Videre fremgår det at styret ansetter den administrative og

⁶ Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper

faglige ledelsen, og fastsetter at ledelsen har en rapporteringsplikt til styret. Instruksen regulerer også diverse oppgaver for daglig leder og andre temaer som ikke konkret er pålagt i lov. Imidlertid kan vi ikke se at styreinstruksen inneholder regler om innkalling til styremøte. I tillegg til å være opprettet av feil organ, har den også innholdsmessige mangler.

Vi registrerer at høyskolen, i sin uttalelse til den foreløpige tilsynsrapporten, tar NOKUTs vurderinger til etterretning, og at den vil gjøre endringer for å sikre oppfyllelse av aksjelovens krav. Det fremgår av uttalelsen at styret fra august 2021 vil ta i bruk en digital styreportal, der signering kan skje digitalt.

Videre uttaler høyskolen at generalforsamlingen 11. juni 2021 vedtok å endre vedtektene slik at regler om innkalling til styremøte nå er omfattet av styreinstruksen. NOKUT tar dette til orientering, men da vi ikke har mottatt dokumentasjon på endringen, blir vår konklusjon at verken fastsettelsen av styreinstruksen eller innholdet i den oppfyller lovens krav.

2.2.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at flere referater fra styremøte ikke oppfyller lovens krav til styreprotokoll, da de ikke er signert.

Vi konkluderer videre med at styreinstruksen ikke oppfyller lovens krav, da den ikke er fastsatt av styret, og mangler regler om innkalling til styremøte.

2.3 Åpenhet om styrets arbeid

2.3.1 Rettslige krav

Styret har et ansvar for å sørge for at det er størst mulig åpenhet om alt arbeid som skjer i styret, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd første punktum.

Dette innebærer at styret skal legge til rette for at institusjonens studenter og ansatte er informert om det arbeid som skjer i styret. Det innebærer også at styret har et ansvar for å begrunne eventuelle begrensninger i åpenheten.

2.3.2 Vurderinger

I institusjonens redegjørelse, fremgår det at styret har innarbeidet rutiner og strukturer for åpenhet rundt kvalitetsarbeidet. Institusjonens kvalitetsarbeid synliggjøres gjennom årlige rapporter som publiseres på institusjonens nettside.

Vi ser at det i punkt 2.2 f i «Kvalitetssikringssystem HFDK revidert 2020» fremgår følgende: «Styret skal legge til rette for at det er størst mulig åpenhet om styrets arbeid med kvalitetssikring, og at de ansatte og studentene er best mulig informert om det som skjer i styret.» Det er også nedfelt i høyskolens vedtekter § 5-3-11 at styret skal legge til rette for at det er størst mulig åpenhet om styrets arbeid, og «at de ansatte og studentene er best mulig informert om det som skjer i styret».

Videre har vi sett at det under behandling av enkelte saker i styret, herunder i styrereferat av 14. desember 2020, protokollføres at studentene ønskes hørt før vedtak fattes.

I oversendt «Reglement for studentorgan» oppgis det at styrerepresentanten innkalles til alle styremøter og får innsyn i alle styrets saker. I tillegg opplyses det i reglementet § 3c om følgende: «Alle styrets representanter har taushetsplikt, og saker som behandles i styret skal ikke diskuteres med klassen eller klasserepresentanten».

Ifølge NOKUTs vurdering i kapittel 2.2 over, oppfyller ikke høyskolens styreprotokoll lovens krav, da den ikke inneholder regler om innkalling. Vi har likevel sett at det fremgår i styrereferat av 5. desember 2019 at et styremedlem under «godkjenning av innkalling og sakliste» protokollfører at innkallingen «kom 5 dager før møtet og ikke 7 slik det skal være». Vi anser derfor å kunne legge til grunn at det regelmessig sendes ut innkalling syv dager før styremøte.

Etter vår vurdering kan innkalling syv dager før styremøte i enkelte tilfeller medføre knapt med tid for student- og ansattrepresentantene til å sikre at studenter og ansatte blir hørt ved større saker. Vi minner om kravet i aksjeloven § 6-22 om at styrebehandling skal varsles med nødvendig frist.

Videre er det i strid med kravet om åpenhet å pålegge alle styrets representanter taushetsplikt. Når styrets representanter ikke kan diskutere styrets saker med ansatte eller studenter, undergraver dette kravet om størst mulig åpenhet. Vi understreker at taushetsplikten i tillegg reduserer formålet med å ha student- og ansattrepresentanter i styret, da representantene ikke får diskutere saker med gruppene de er ment å representere.

Det er også uklart for oss ut ifra institusjonens redegjørelse, om høyskolen forstår kravet til størst mulig åpenhet som at det kun knytter seg til kvalitetsarbeidet. En slik forståelse er ikke riktig, da kravet til størst mulig åpenhet knytter seg til styrets arbeid som sådan.

Størst mulig åpenhet innebærer at informasjon om styrets arbeid er lett tilgjengelig og gis på egnet tidspunkt, også for studenter og ansatte som ikke er medlem eller vara i styret. Dette fremgår ikke av oversendt dokumentasjon. Dersom det i forbindelse med styrets arbeid er opplysninger som ikke kan publiseres, må dette begrunnes konkret.

Styret skal derfor sørge for at det er størst mulig åpenhet om alt arbeid som skjer i styret, ikke bare kvalitetsarbeidet ved institusjonen, slik institusjonen redegjør for. Rapporter publisert på høyskolens nettsider kan ikke veie opp for informasjon som ikke vil nå de ansatte eller studentene når det foreligger en generell taushetspliktlausul for styremedlemmene. Etter vår vurdering har institusjonen dermed ikke oppfylt kravet om størst mulig åpenhet rundt styrets arbeid.

Vi noterer oss at høyskolen, i sin uttalelse til den foreløpige tilsynsrapporten, tar NOKUTs vurderinger til etterretning. Høyskolen uttaler at styret i løpet av høsten vil «utarbeide en egen styreinstruks der de føringene som nå ligger i vedtekter, kvalitetssikringssystem og studentreglement, settes inn». Videre vil styret «endre studentreglementet og klargjøre at taushetsplikten kun gjelder i saker som omhandler enkeltvedtak/enkeltstudenter». Høyskolen nevner også at styret vil «jobbe for at det er rutiner for studentorganet klassens time og de ansattes fagmøter slik at det blir åpenhet om styrets arbeid».

NOKUT understreker igjen at det skal være størst mulig åpenhet om alt arbeid som skjer i styret, noe som betyr at informasjon om styrets arbeid skal være lett tilgjengelig. Videre gjentar vi viktigheten av at innkalling til styremøte sendes ut i god tid, slik at ansatt- og studentrepresentantene får anledning til å sette seg inn i og orientere sine grupper om aktuelle saker.

2.3.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for dansekunst ikke oppfyller lovens krav om størst mulig åpenhet om styrets arbeid.

3 Studentenes rettsstilling

3.1 Sammensetning av lokal klagenemnd

3.1.1 Rettslige krav

Universiteter og høyskoler skal ha en lokal klagenemnd, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1. Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer.

Lederen og dennes varamedlem må oppfylle de lovbestemte kravene til lagdommere. Det vil si at de må være norske statsborgere, ikke være fradømt stemmeretten, ha fylt 25 år og ha juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, jf. domstolloven⁷ §§ 53 første ledd første punktum og 54 andre ledd første punktum. Lederen og dennes varamedlem skal ikke være ansatt ved institusjonen. To av medlemmene skal være studenter.

Representanter for institusjonens eier eller medlem av institusjonens styre kan ikke være medlem av klagenemnda.

3.1.2 Vurderinger

Det fremgår av institusjonens redegjørelse at Høyskolen for dansekunst har en lokal klagenemnd. Denne består av fem medlemmer, hvorav to er studentrepresentanter. Videre fremgår det at samme person er medlem i klagenemnda og varamedlem i styret.

I redegjørelsen opplyser institusjonen at leder og vara for leder oppfyller lovbestemte krav til lagdommere, og at de ikke er ansatt ved institusjonen. Dette står også som krav i «HFDK Instruks for klagenemnd» § 2 a), samt vedtektene § 5-3-10. Videre følger det av redegjørelsen at leder for klagenemnda er advokat, mens vara for leder har master i rettsvitenskap.

Vi kan ikke se at vi har mottatt dokumentasjon på at nemndas leder og vara oppfyller kravene til lagdommere. Det fremgår likevel av oversikten og offentlig tilgjengelig informasjon at leder er advokat. Vi har sammenholdt kravene til advokater i domstolloven § 220 og kravene til lagdommere, og ser at disse i stor grad er sammenfallende. Vi legger

⁷ Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene

derfor til grunn at vilkårene er oppfylt for nemndas leder. En tilsvarende sammenlikning kan ikke gjøres for leders vara. Uansett skal institusjonen kunne dokumentere at medlemmene i klagenemnda oppfyller de kravene som stilles. Institusjonen skal sikre at klagenemnda er korrekt sammensatt, og må derfor ha en ordning for dette.

I uttalelsen til den foreløpige tilsynsrapporten skriver høyskolen at den vil jobbe for å finne en ny nestleder til klagenemnda. NOKUT understreker for ordens skyld at det ikke er krav om at leder og nestleder skal være advokater eller lagdommere. Det er derfor ikke gitt at nestleder ikke oppfyller kravene til lagdommere selv om vedkommende ikke er advokat. NOKUT baserer sin konklusjon på at høyskolen ikke har dokumentert at kravene er oppfylt.

Videre følger det av tilsvaret at høyskolen vil sørge for å utarbeide rutiner som sikrer at klagenemndas sammensetning er i henhold til lovens krav i fortsettelsen. NOKUT tar dette til orientering.

Når det gjelder observasjonen at samme medlem i klagenemnda er vara i styret, er dette i utgangspunktet ikke i strid med regelverket, såfremt denne personen ikke deltar i behandlingen av samme sak i de ulike organene.

3.1.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for dansekunst ikke har dokumentert at klagenemnda oppfyller lovens krav til sammensetning, og derfor at institusjonen ikke har tilstrekkelige rutiner for å sikre sammensetningen.

3.2 Studentenes tilgang til studentombud

3.2.1 Rettslige krav

Styret skal sørge for at alle studenter har tilgang til et studentombud, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-17 første ledd. Dette innebærer at alle studenter har krav på å kunne henvende seg til et studentombud for å få råd og hjelp i saker som gjelder studiesituasjonen deres.

Det er ikke et krav at studentene skal ha fysisk tilgang til studentombudet. Ordningen med studentombud må imidlertid organiseres slik at alle studenter har tilstrekkelig tilgang. Tilgangen kan ikke regnes som tilstrekkelig hvis studentene i praksis har problemer med å få kontakt med ombudet fordi det har ansvar for et for stort antall studenter eller det av andre grunner er vanskelig å komme i kontakt med. Innenfor denne rammen står institusjonen fritt til å selv velge hvordan den vil organisere ordningen med studentombud.

Studentombudet kan ikke instrueres i sitt virke og har taushetsplikt i henhold til reglene i forvaltningsloven § 13 til 13e.

3.2.2 Vurderinger

Det fremgår av den oversendte redegjørelsen at det fra desember 2020 har vært et studentombud ansatt ved institusjonen. Høyskolen redegjør videre for at «studentombudet skal treffe alle studentene ved studiestart eller når hen blir engasjert». Studentene kan

utover dette selv ta kontakt med studentombudet og få råd og hjelp i saker knyttet til sin studiesituasjon.

I dokumentet «Oppdragsavtale om åremålsansettelse som studentombud» fremgår det at avtalen gjelder fra 1. januar 2021 til 31. desember 2024, og kan forlenges inntil tre perioder. Avtalen inneholder et årshjul for studentombudets arbeid, der ombudet blant annet ilegges en plikt til hver august å aktivt informere studentene om sin funksjon. Videre skal studentombudet i mars utarbeide en årsrapport til institusjonens styre. For øvrig skal studentombudet orientere rektor eller styret fortløpende ved spesielt alvorlige eller prinsipielle saker. Oppdragsavtalen inneholder også en gjennomgang av reglene for taushetsplikt.

Videre oppgis det i oppdragsbeskrivelsen at oppdragstaker fakturerer etter antall arbeidstimer, og at det er satt en øvre grense på 20 arbeidstimer per studieår. Det nevnes i avtalen at det er mulig å opprette en ny avtale om utvidet ramme ved behov.

Etter vår vurdering er avtalen i strid med reglene for studentombudets uavhengige stilling og reglene om taushetsplikt. Reglene om taushetsplikt skal sørge for at studentombudet er den som må vurdere hvorvidt opplysninger skal deles, og er regnet som nødvendige for at ombudet skal oppfylle sin funksjon ovenfor studentene. Vi viser herunder til forarbeidene til universitets- og høyskoleloven § 4-17, der det fremgår at ombudet er unntatt fra medvirkningsplikten i arbeidsmiljøloven § 2-3.⁸ Studentombudet kan derfor ikke pålegges å «orientere rektor eller styret fortløpende om spesielt alvorlige saker eller saker av prinsipiell betydning». Det vil være opp til studentombudet selv å vurdere om det skal eller bør gi opplysninger.

Taushetsplikten er likevel ikke til hinder for at studentombudet kan dele anonymiserte opplysninger i årsrapporter, utarbeide statistikk over henvendelser og foreslå og begrunne nødvendige forbedringstiltak.

I uttalelsen til den foreløpige tilsynsrapporten, fremgår det at høyskolen tar NOKUTs vurderinger til etterretning, og vil, slik vi forstår det, gjøre endringer slik at studentombudet ikke lenger instrueres i sitt virke eller pålegges plikter i strid med den lovpålagte taushetsplikten.

Når det gjelder begrensningen i tidsbruk for studentombudets arbeid, legger vi til grunn at ombudet faktisk får utvidet tidsrammen ved behov.

Vi har videre vurdert studentenes tilgang til studentombudet. Som nevnt, fremgår det av årshjulet i avtalen at studentombudet skal informere studentene om sin funksjon hver august. Studentombudsordningen skal være et lavterskeltilbud og alle studentene skal ha tilgang. Tilgangen kan ikke anses tilstrekkelig dersom studentombudet er vanskelig å komme i kontakt med. Selv om oppdragsavtalen forplikter studentombudet til å aktivt informere om sin funksjon hver august, er det å forvente at kontaktinformasjon skal fremgå lett tilgjengelig på institusjonens nettsider.

Da NOKUT utarbeidet den foreløpige tilsynsrapporten, kunne vi ikke finne kontaktinformasjon til studentombudet på institusjonens nettsider. Vi ser at høyskolen nå

⁸ Prop. 89 L (2018-2019)

har gjort en endring, slik at navnet og telefonnummeret til studentombudet er tilgjengelig på nettsidene. Videre fremgår det av høyskolens tilsvar til den foreløpige tilsynsrapporten at navn og telefonnummer til studentombudet har vært tilgjengelig for studentene på en annen plattform, som heter Slack. NOKUT har ikke hatt mulighet til å undersøke dette, men legger høyskolens uttalelse til grunn.

Etter vår vurdering er det dermed ikke noe som indikerer at kravet til tilgang ikke er oppfylt. Som nevnt ovenfor, kommer vi imidlertid til at rapporteringsplikten som pålegges studentombudet ikke er tråd med lovens krav.

3.2.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at det ikke er avdekket forhold relatert til studentenes tilgang til studentombud som er i strid med lovens krav, men at rapporteringsplikten som pålegges studentombudet er rettsstridig.

3.3 Tilrettelegging for arbeid i studentorgan

3.3.1 Rettslige krav

Studentene kan opprette et studentorgan for å ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-1. Tilsvarende kan studenter ved den enkelte avdeling eller grunnenhet opprette et studentorgan for denne.

Institusjonen skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. På tilsynstidspunktet var det krav om at omfanget av tilretteleggingen skulle spesifiseres i en avtale mellom institusjonen og det øverste studentorgan. Krav om avtale innebærer at institusjonen i samråd med studentorganet må vurdere behovet for tilrettelegging, herunder et eventuelt behov for lokaliteter, kontorutstyr og eventuell dekning av studentorganets utgifter. Det er institusjonen og studentorganet selv som er nærmest til å fastsette behovet for tilrettelegging.

1. august 2021 trådte det i kraft en lovendring, der kravet om avtale ble erstattet med krav om at omfanget av tilretteleggingen skal kunne dokumenteres av institusjonen.

Dokumentasjonskravet skal sikre forutberegnelighet for studentene. Tilretteleggingsplikten innebærer at studentene skal få anledning til å redegjøre for sitt behov, slik at institusjonen kan vurdere hva den må tilby for å oppfylle sin plikt. Disse forutsetningene kan endre seg, slik at hva som til enhver tid er tilfredsstillende ikke nødvendigvis er statisk.

3.3.2 Vurderinger

Siden det rettslige kravet nå er endret, og den ovennevnte lovendringen trådte i kraft først etter perioden som er omfattet av tilsynet, vil det ikke være aktuelt for NOKUT å pålegge retting av forhold med utgangspunkt i verken det tidligere eller det nye kravet. Vi vil likevel presentere våre vurderinger av om lovens krav på tilsynstidspunktet var oppfylt.

I institusjonens redegjørelse opplyses det at studentene informeres muntlig om studentorganet «Klassens time» ved studiestart, og at de selv velger studentrepresentanter. Etter valg av studentrepresentanter signerer studentrepresentantene og rektor reglementet for studentorganet, som omtales som en gjensidig avtale. Institusjonen skriver i redegjørelsen at de legger til rette for at studentorganet skal drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte.

Det fremgår av «reglement for studentorgan» § 1 at rektor er ansvarlig for at studentorganet opprettes, og for å informere om studentorganets plikter og rettigheter. Institusjonens ledelse skal sette av tid (klassens time) minst en gang i måneden til studentorganets arbeid. Tiden disponeres fritt av studentene, og kan for eksempel brukes til å drøfte klassemiljø, studiekvalitet, læringsmiljø og annet som påvirker skolehverdagen. Det er i reglementet også nevnt at ledelsen eller faglærere kan innkalles ved behov for informasjon eller veiledning.

Videre fremgår det av «Kvalitetssikringssystem HFDK revidert 2020» del 2 kapittel 6.1 at «Studiekoordinator skal, i samarbeid med studentene, legge til rette for at studentorgan (klassens time) der studentene kan diskutere og ta opp saker av interesse, får en form der alle kan delta, og skal delta på denne dersom studentene ønsker det.»

Slik det fremgår av det rettslige kravet ovenfor, skal tilretteleggingen skje i samråd med studentorganet. Formålet med dette er at studentorganet skal ha anledning til å komme med innspill og redegjøre for sitt behov for tilrettelegging. Dette vil sikres via avtale, slik loven krevde før endringen.

Det høyskolen har levert er ingen avtale mellom institusjonen og studentorganet, men et reglement. Vi viser også til at det i utgangspunktet er opp til studentene selv om de vil opprette et studentorgan. Vi kan derfor ikke se at lovens tidligere krav er oppfylt for tilsynsperioden.

Høyskolen uttaler i tilsvaret til den foreløpige tilsynsrapporten at styret i løpet av høsten «vil utarbeide en avtale mellom studentorgan og styre som enten erstatter dagens reglement eller kommer som et tillegg til dette ihht Universitets- og høyskolelovens § 4-1-tredje ledd». Da kravet om avtale nå er bortfalt, er dette ikke lenger nødvendig. Imidlertid legger vi til grunn at høyskolen vil forholde seg til regelverket slik det lyder etter lovendringen, og operere i tråd med kravene som stilles.

3.3.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for dansekunst ikke oppfylte lovens tidligere krav om avtale mellom øverste studentorgan og institusjonen, som spesifiserer omfanget av tilrettelegging. Da kravet om avtale nå er bortfalt, ilegger vi imidlertid ikke pålegg om retting.

4 Internkontroll

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum at styret skal etablere og gjennomføre systematiske kontrolltiltak (internkontroll) for å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av lov, overholdes. Dette innebærer at styret for det første skal

sørge for at organisasjonen er i stand til å etterleve kravene. For det andre skal styret sørge for å følge opp at kravene faktisk etterleves.

Regelen omfatter alle krav i lov og forskrift. Dette innebærer som utgangspunkt at styret må vurdere behovet for kontrolltiltak basert på risikoen for overtredelse av hvert enkelt konkrete krav i regelverket. Risikoen vil kunne variere fra institusjon til institusjon, blant annet med tanke på den enkelte høyskoles størrelse og aktiviteter. Internkontroll er et godt virkemiddel for institusjonene til å sikre av at driften skjer i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler. Egnede internkontrollrutiner gir også tilsynsmyndigheten en indikasjon på om driften er i tråd med de krav som stilles i lov og i medhold av lov.

Tilstrekkelig internkontroll bidrar videre til god økonomistyring. For at styret skal kunne forvalte egenbetaling og statstilskudd er de avhengig av å vite hva midlene er benyttet til og hvordan de skal anvendes videre.

Ansvar for egnede kontrolltiltak består hos styret selv om oppgaver knyttet til etableringen og gjennomføringen kan delegeres. Slik det fremgår ovenfor, har institusjonen et handlingsrom med tanke på utformingen av internkontrollen, men det må kunne påvises at kontrolltiltakene er tilstrekkelige til å oppfylle kravene som stilles i lov. Dette innebærer at det på enkelte områder vil være behov for å etablere skriftlige rutiner.

4.1 Styrets arbeid med økonomistyring

4.1.1 Rettslige krav

Internkontrollbestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum innebærer at det er styrets ansvar å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes.

Styret har derfor ansvar for å sørge for kontrolltiltak som sikrer at statstilskudd og egenbetaling benyttes til den akkrediterte utdanningen og innenfor lovens formål, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-3 tredje ledd. Videre må styret etablere og gjennomføre tiltak som sikrer at institusjoner som mottar statstilskudd lar tilskudd og egenbetaling komme studentene til gode, jf. § 8-3 fjerde ledd.

For å sikre en forsvarlig økonomistyring må alle private høyskoler som et utgangspunkt ha en fullmaksstruktur og rutiner for gjennomføring av transaksjoner, herunder blant annet innkjøpsrutiner. I tillegg må alle institusjoner ha tiltak for etterkontroll og rutiner for håndtering av avvik. Det kan være nødvendig med ytterligere tiltak, dersom risikoen for svikt anses som tilstrekkelig stor.

4.1.2 Vurderinger

Høyskolen for dansekunst har ikke oversendt egne dokumenter med institusjonens fullmaksstruktur og økonomirutiner, men omtaler disse på overordnet nivå i redegjørelsen. Av redegjørelsen følger det videre at institusjonen har såpass liten økonomi at det er lett å ha oversikt.

Under avsnittet «Fullmaktstruktur, budsjett disponeringsmyndighet og myndighetsdelegering på økonomiområdet» fremgår det at daglig leder / rektor rapporterer direkte til styret, og har fullmakt til å disponere de økonomiske midlene innenfor budsjetttrammen. Dette fremgår også av dokumentet «Kvalitetssikringssystem HFDK revidert 2020», hvor det i tillegg opplyses at administrativt ansvarlig / rektor har ansvar for alle skriftlige avtaler om samarbeid. Daglig leder, administrativt ansvarlig og rektor ved Høyskolen for dansekunst er samme person.

Av referat fra styremøte 15. februar 2019 fremgår det at styret foreslo at det hvert halvår skal legges et oppdatert arbeidsbudsjett som ledelsen skal forholde seg til, men at «mindre omdisponeringer» kan gjøres etter behov.

Det fremgår videre av redegjørelsen at ansvar for lønnsutregninger, skatt, arbeidsgiveravgift og feriepengene er delegert til ekstern regnskapsfører, som oversender lønnstall, banklister og avtaler til daglig leder. Informasjon om stillingsprosent, lønnsnivå og timelønn gis til regnskapsfører av daglig leder. Daglig leder gjør en kontroll av tallene og foretar utbetalingene, mens regnskapsfører sender ut lønns slipper til de ansatte.

Vi har videre undersøkt om det foreligger relevante rutiner for gjennomføring av transaksjoner. Det følger av redegjørelsen at innkjøp gjennomføres av studiekoordinator og daglig leder, der sistnevnte godkjenner alle innkjøp. Når det gjelder utlegg, opplyses det at utgifter til reiser, innkjøp av utstyr og lignende utføres av studiekoordinator, mens daglig leder godkjenner alle utlegg.

Under «håndtering av bilag» opplyses det at studiekoordinator og daglig leder i fellesskap håndterer kvitteringer og fakturaer. Studiekoordinator konterer og sender fakturaer til innbetaling i bank via Visma E-accounting. Deretter kontrollerer daglig leder og attesterer/godkjenner utbetalingen.

Daglig leder og dekan/studieleder har full tilgang til bankkontiene, og signaturrett. Studiekoordinator har delvis tilgang til bankkontiene, med unntak av lønn og godkjenning av fakturaer/betaling. Regnskapsfører kontrollerer regnskapet månedlig, og fører utbetalinger av lønn i et annet system.

Videre disponerer institusjonen to bankkort som studiekoordinator og daglig leder har tilgang til. Bankkortene kan brukes ved innkjøp over nett eller i butikk. Daglig leder/rektor «utfører ukentlig kontroll av innkjøp og bruk av bankkort». Beløpsgrense på bruk av bankkort fremgår ikke av redegjørelsen.

Vi har også undersøkt institusjonens etterkontroll med økonomirutinene. Utover ovennevnte rutiner fremgår det av redegjørelsen at daglig leder, innen dato for utbetaling av lønn, kontrollerer at lønnsutregningene stemmer. Videre står det i redegjørelsen at flere mindre avvik i lønnsutregninger ble funnet før bytte av regnskapsfører i 2019. Dette ble oppdaget av daglig leder, som utbetaler lønn, og rettet opp i dialog med regnskapsfører. Ifølge redegjørelsen var feilen av en så «minimal karakter at det ikke er skrevet protokoll på dette», og institusjonen har ikke funnet avvik utover dette.

I redegjørelsen fremgår det at «styret behandler løpende regnskapsrapport», og reviderer budsjettet to ganger i året og ved behov. Dette er imidlertid knyttet til redegjørelsen for

transaksjoner med nærstående. Styrets budsjettoppfølging og økonomirapportering fremgår ellers av institusjonens årshjul og oversendte styreferater.

Vi kan ikke se at institusjonen har rutiner for avstemming av regnskapet eller håndtering av avvik. Det fremgår heller ikke av oversendt dokumentasjon at institusjonen har ytterligere etterkontroll av eksisterende rutiner, som for eksempel stikkprøver.

Basert på ovennevnte observasjoner, fremstår det som om de oversendte rutinene det redegjøres for på økonomiområdet i utgangspunktet ikke var skriftliggjort. Til tross for at institusjonen er liten med få ansatte, gjør mangelen på skriftlige rutiner høyskolen særlig sårbar ved eventuelt sykefravær eller avganger. Det er likevel enkelte deler av rutinene som etter vår vurdering oppfyller lovens krav. Imidlertid har vi identifisert flere konkrete mangler i rutinene, som må rettes opp.

Det er vår vurdering at Høyskolen for dansekunst ikke har klare kriterier for når innkjøp og budsjettoverskridelser skal tas opp med styret. Dette må fremgå av fullmaktstrukturen. Det er ikke tilstrekkelig at styret gjennomgår «budsjett løpende ved behov», da «ved behov» er et uklart premiss. Høyskolen må derfor spesifisere slike kriterier i henhold til størrelse, aktiviteter og risikoforhold. Videre må «mindre omdisponeringer» defineres og konkretiseres i rutinene, dersom myndigheten til dette er å regne som delegert til ledelsen.

Videre foreligger det ingen prosedyrebeskrivelse for innkjøp og utlegg. Det må fremgå når det er behov for å innhente flere tilbud. Det foreligger heller klar beskrivelse av hva det kan legges ut for, eller beløpsgrense for utlegg og bruk av bankkort ved institusjonen. Slik det fremstår er det heller ikke klart hvem som godkjenner daglig leders bruk av bankkort og eventuelle andre utlegg.

Videre følger det av vår vurdering at Høyskolen for dansekunst ikke har tilstrekkelig etterkontroll av institusjonens økonomistyring. Dette innebærer kontroll av egne økonomirutiner som skal sikre at institusjonens rutiner er fulgt, samt rutiner for håndtering av avvik. I redegjørelsen omtales i hovedsak kontroll av lønn. Dette er ikke tilstrekkelig, da også andre faktorer må følges opp for å sikre en forsvarlig økonomistyring. Vi kan heller ikke se at institusjonen har rutiner for håndtering av avvik.

Når det gjelder manglende rutiner for bankavstemming og oppfølging av kunde- og leverandørreskontro, er det vår vurdering at det er naturlig å delegere slike oppgaver til regnskapsfører i avtalen mellom høyskolen og regnskapsførerfirmaet. Vi har ikke innhentet eventuell avtale med regnskapsfører, og har følgelig ikke undersøkt hva den regulerer. Det tas derfor forbehold om at bankavstemming og oppfølging av kunde- og leverandørreskontro gjøres av regnskapsfører.

Etter vår vurdering er høyskolens rutiner og tiltak ikke tilstrekkelige for å sikre en forsvarlig økonomistyring av studentenes egenbetaling og offentlig tilskudd. Det er styrets ansvar å føre kontroll med egen økonomistyring, og det må etableres systematiske tiltak som gjør styret i stand til å avdekke svikt ved interne rutiner eller avvik fra regelverket.

Høyskolen skriver i sin uttalelse til den foreløpige tilsynsrapporten at den er i gang med å utvikle en styringsinstruks, og i løpet av høsten også vil utvikle en instruks for økonomistyring, med fullmaktstruktur, økonomirutiner og kontrolltiltak. Vi tar dette til orientering.

4.1.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for dansekunst ikke oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes. Vår vurdering er at fullmaksstrukturen, rutinene for gjennomføring av transaksjoner og tiltakene for etterkontroll som institusjonen har redegjort for, ikke er tilstrekkelig egnet til å sikre at krav om forsvarlig økonomistyring overholdes.

4.2 Styrets arbeid med avtaler med nærstående

4.2.1 Rettslige krav

Internkontrollbestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum innebærer at det er styrets ansvar å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles ved gjennomføring av avtaler med nærstående overholdes.

Styret har derfor ansvar for å sørge for kontrolltiltak som sikrer at avtaler med nærstående ikke avviker fra det som ville vært gjennomført mellom uavhengige parter, og at det dokumenteres at dette er tilfellet, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-4 første og andre ledd. Videre må styret etablere og gjennomføre tiltak som sikrer at avtaler med totalbeløp over 10 000 kroner dokumenteres skriftlig, jf. forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler – krav til regnskap mv. § 5 andre ledd, jf. fjerde ledd.

4.2.2 Vurderinger

Høyskolen for dansekunst har ikke levert egne dokumenter om avtaler med nærstående, men omtaler avtalene i redegjørelsen. Alle observasjoner det nå henvises til er samlet i redegjørelsen og styreprotokoller.

Høyskolen for dansekunst har avtaler med nærstående. Høyskolen har, blant annet, en fast avtale om leie av lokaler. Det fremgår av redegjørelsen at «leieprisen ligger under markedsnivå og under det som er normalt i scenekunstheltet. Leie av ekstra rom til særskilte prosjekter tilbys til priser på linje med det frie scenekunstheltet, som får en subsidiering ift markedspris og kommersielle leietakere».

Videre redegjøres det for at styret er ansvarlig for leieavtalen mellom nærstående og høyskolen. Det opplyses at styret gjennom budsjettoppfølging og regnskapsrapportering kan legge premissene og kontrollere at transaksjoner til nærstående gjennomføres i henhold til avtaler og gjeldende lov. Vi ser i denne sammenheng at det kom opp spørsmål om redusert husleie hos nærstående i styrereferat av 2. april 2020, uten at dette har blitt fulgt opp senere. Vi kan heller ikke se at det fremgår noen vurdering av hvordan institusjonen ville forholdt seg til dette ovenfor en uavhengig avtalemotpart.

Vi kan ikke se at Høyskolen for dansekunst har rutiner for avtaler med nærstående. Budsjettoppfølging og regnskapsrapporteringer er ikke nok for å sikre at regelverket på dette området følges. Etter vår vurdering har styret derfor ikke sørget for tilstrekkelige kontrolltiltak.

Slik det fremgår av oversendt dokumentasjon er eier av Rom for Dans også eier, daglig leder, administrativt ansvarlig og rektor ved høyskolen, samt vara i styret. Ettersom eieren har flere roller, ansvar og disponeringsmyndighet, er det desto viktigere at institusjonen utarbeider rutiner der markedsmessige vilkår vurderes uavhengig av eierens stilling. Slik vi ser det, er det ikke dokumentert å ha vært gjennomført en tilstrekkelig risikovurdering angående avtaler med nærstående. Dette underbygges av at det ikke foreligger noen konkrete rutiner.

Institusjonen må opprette rutiner som inneholder retningslinjer for hvordan markedsmessige vilkår skal vurderes og dokumenteres, for alle former for avtaler med nærstående. Avtaler med totalbeløp over 10 000 kroner skal dokumenteres skriftlig, og vi understreker at institusjonen skal kunne dokumentere at en avtale er markedsmessig.

Høyskolen for dansekunst skriver i tilsvaret til den foreløpige tilsynsrapporten at styret «vil etablere instruksjer, rutiner og gjennomføre kontrolltiltak jfr forskrift om private universitet, høyskoler og fagskoler, krav til regnskap mm §5, andre ledd jf fjerde ledd. styremøter i løpet av høsten». NOKUT forstår det slik at høyskolen i løpet av høsten vil få på plass rutiner i tråd med lovens krav.

4.2.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for dansekunst ikke oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles ved gjennomføring av avtaler med nærstående overholdes.

4.3 Styrets arbeid med læringsmiljø

4.3.1 Rettslige krav

Internkontrollbestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum innebærer at det er styrets ansvar å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til læringsmiljø overholdes.

Institusjonen må ha tilstrekkelige kontrolltiltak som sørger for at styret orienteres om institusjonens arbeid med læringsmiljø. På tilsynstidspunktet fulgte det uttrykkelig av universitets- og høyskoleloven § 4-3 tredje ledd at læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og hvert år skal avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. 1. august 2021 trådte det i kraft en lovendring som innebærer at bestemmelsen ikke lenger omhandler konkret hvilke oppgaver læringsmiljøutvalget skal utføre. For at institusjonen skal ivareta sine forpliktelser etter loven, er det likevel nødvendig at læringsmiljøutvalget fremdeles rapporterer til styret. Et godt samarbeid mellom styret og læringsmiljøutvalget er en forutsetning for å lykkes med læringsmiljøarbeidet.

Videre skal styret innenfor sitt ansvarsområde arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 13 jf. universitets- og høyskoleloven § 4-3 første ledd.

Vi presiserer at dette ikke er en kontroll med læringsmiljøet som sådan, men at styret sikrer at reglene knyttet til læringsmiljø overholdes, med hovedvekt på samarbeid med læringsmiljøutvalget.

4.3.2 Vurderinger

Det fremgår blant annet av «Forskrift for læringsmiljø og LMU» og redegjørelsen at institusjonen har opprettet et læringsmiljøutvalg. Utvalget består på tilsynstidspunktet av to personer og en vara.

Det følger av institusjonens forskrift at læringsmiljøutvalget skal bestå av en representant for de ansatte og en representant for studentene, samt en vara fra hver av gruppene. I redegjørelsen fremgår det derimot at det kun er en vara for studentrepresentanten i utvalget, og ikke to varaer slik det står i institusjonens forskrift.

I «Forskrift for læringsmiljø og LMU» kapittel 5 fremgår det at utvalget årlig skal avgi en rapport til styret om institusjonens arbeid med læringsmiljø, synliggjøre svar fra studenter, og gi en vurdering av styrker og svakheter i utdanningstilbudet og måloppnåelse i kvalitetssikringsarbeidet. Læringsmiljøutvalgets rapporter finnes på institusjonens nettside, i tillegg til styrets rapport om kvalitet, hvor det fremgår at styret har vurdert informasjon i rapporter fra utvalget. Det fremgår også av oversendte styrereferater at rapportene har blitt presentert for styret 28. august 2019 og 2. april 2020. Vi kan derimot ikke se at rapporten er blitt presentert for styret i 2018, men da dette er blitt gjort de senere år, anser vi praksis i tråd med lovverket. Høyskolen påpeker dessuten i uttalelsen til den foreløpige tilsynsrapporten at styret ble oversendt rapport fra læringsmiljøutvalget også i 2018, men at dette ikke kom med i noe styrereferat. Imidlertid ser vi at det vises til læringsmiljøutvalgets rapport for 2018 i «Styrets rapport om kvalitet 2018», som NOKUT fikk lenke til i høyskolens uttalelse.

Videre fremgår det av høyskolens forskrift at læringsmiljøutvalget kan komme med forslag til endringer og tiltak for å rette opp i eventuelle feil og mangler ved utdanningskvaliteten, kvalitetssikringssystemet og arbeidet ved utvalget. I tillegg skal læringsmiljøutvalget kommentere på institusjonens infrastruktur.

Det fremgår videre i institusjonens forskrift at styret på bakgrunn av læringsmiljøutvalgets rapport kan oppgi en overordnet plan og delegere tiltak til læringsmiljøutvalget. Videre skal styret, i henhold til egne rutiner, orientere utvalget om andre klager og pålegg, og enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer.

Høyskolen for dansekunst har tiltak for å forebygge trakassering og seksuell trakassering. Det fremgår av redegjørelsen at studentene ved studiestart blant annet blir informert om «studiestedets nulltoleranse for trakassering og seksuell trakassering», og ansatte informeres ved ansettelse og gjennom skriftlig arbeidsavtale. Det er utviklet et informasjonsskriv om seksuell trakassering som alle studentene får. I tillegg følger det av styrereferat av 22. januar 2018 at institusjonen har styringsdokumenter og reglementer som definerer oppførsel, krenkelser, rettigheter og meldingsrutiner i forbindelse med #MeToo.

Etter NOKUTs vurdering kan organiseringen av arbeidet i læringsmiljøutvalget og oversendelse av årlig rapport være egnet til å sikre at kravene som stilles til samarbeid mellom styret og læringsmiljøutvalget overholdes. Dette er betinget av at rapporten er dekkende for de krav som stilles til arbeidet med læringsmiljøet. Vi konkluderer videre med at læringsmiljøutvalget holdes orientert om klager fra studenter vedrørende læringsmiljøet, samt pålegg og øvrige enkeltvedtak fra Arbeidstilsynet. Videre er det vår vurdering at institusjonen arbeider for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering.

4.3.3 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at det ikke er avdekket forhold som er i strid med lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til læringsmiljø, herunder arbeid med trakassering og seksuell trakassering, overholdes.

4.4 Styrets kontroll med planmessig arbeid for likestilling

4.4.1 Rettslige krav

Internkontrollbestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum innebærer at det er styrets ansvar å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til planmessig arbeid med likestilling overholdes.

Styret har derfor ansvar for å sørge for kontrolltiltak som sikrer at institusjonen arbeider aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen, jf. universitets- og høyskoleloven § 6-2.

At institusjonen skal arbeide «aktivt» innebærer en handlingsplikt for å oppfylle lovkravet. Kravet til planmessighet innebærer at institusjonen skal ha en systematisk og planlagt tilnærming til arbeidet for likestilling.

4.4.2 Vurderinger

Det opplyses i redegjørelsen at styret arbeider aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene i forbindelse med rekruttering av studenter, ansettelse og verv. Av «Kvalitetssikringssystemet HFDK revidert 2020» følger det at «Ansettelsesutvalget skal sørge for at det foretas en sakkyndig bedømmelse av kandidater, og det skal legges vekt på likestilling».

Videre fremgår det av redegjørelsen at institusjonen har en stor overvekt av kvinnelige ansatte. Institusjonen påpeker at det er skjev kjønnsfordeling i dansekunstheltet, men at likestilling handler om mer enn kjønn. I den sammenheng opplyses det om flere prosjekter som inkluderer kroppslig mangfold, etnisitet og kulturell bakgrunn, der unge med ulike bakgrunn får mulighet til å delta, og slik skaper engasjement for dans hos flere.

Vi presiserer at kravet gjelder likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen, og vi begrenser derfor vurderingen til kjønn.

Tradisjonelt er dansekunst et felt med større andel av kvinner enn menn. Vi ser derfor at det vil kunne være hensiktsmessig å engasjere barn og unge for å øke herreandelen på sikt.

Etter vår vurdering er det likevel ikke dokumentert at Høyskolen for dansekunst har arbeidet tilstrekkelig aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen. En plan om å engasjere unge har liten effekt på kjønns sammensetningen i dag. Det er heller ikke tilstrekkelig at «det skal legges vekt på likestilling» ved ansettelsesutvalgets vurdering. For at kravet skal være oppfylt, må det foreligge en handlingsplan eller konkrete tiltak som er egnet til å sikre kjønnsbalansen.

Basert på uttalelsen til den foreløpige tilsynsrapporten, registrerer NOKUT at styret i løpet av høsten vil utvikle en handlingsplan for likestilling.

4.4.1 Konklusjon

NOKUT konkluderer med at Høyskolen for dansekunst ikke oppfyller lovens krav om å etablere og gjennomføre kontrolltiltak for å sikre at kravene som stilles til planmessig arbeid med likestilling overholdes.

5 Reaksjoner

5.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at Høyskolen for Dansekunst ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger med dette styret å gjøre følgende rettelser, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-8:

- Styret skal sørge for at styreprotokoll signeres, jf. aksjeloven § 6-29 tredje ledd
- Styret skal sørge for å fastsette en styreinstruks som oppfyller lovens krav til opprettelse og innhold, jf. aksjeloven § 6-23
- Styret skal sørge for størst mulig åpenhet om styrets arbeid, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd
- Styret skal sørge for å kunne dokumentere at klagenemnda oppfyller lovens krav til sammensetning, jf. universitets- og høyskoleloven § 5-1. Dette innebærer at styret skal sørge for en rutine som sikrer at kravene til nemndas sammensetning er oppfylt.
- Styret skal sørge for at studentombudet ikke instrueres i sitt virke eller pålegges plikter i strid med den lovpålagte taushetsplikten, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-17
- Styret skal sørge for at institusjonen har en fullmaktsstruktur, rutiner for gjennomføring av transaksjoner, og tiltak for etterkontroll, som er egnet til å sikre at kravene til disponering av statstilskudd og egenbetaling overholdes, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum, jf. § 8-3 tredje og fjerde ledd. Dette innebærer at styret skal sørge for
 - en fullmaktsstruktur der det fremgår når innkjøp og budsjettoverskridelser skal presenteres for styret
 - å definere «mindre omdisponeringer» i budsjett disponeringsadgangen
 - en prosedyrebeskrivelse ved innkjøp og utlegg
 - en beløpsgrense ved utlegg og bruk av bankkort ved institusjonen.

- en tydelig fordeling av roller, ansvar og myndighet når det gjelder attestasjon
- at institusjonen har tiltak for etterkontroll av økonomirutinene og rutiner for håndtering av avvik
- Styret skal sørge for at institusjonen har rutiner som er egnet til å sikre at avtaler med nærstående gjennomføres på markedsmessige vilkår og at dette kan dokumenteres, jf. universitets- og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum, jf. § 8-4 første og andre ledd. Videre skal styret sørge for at rutinene sikrer at avtaler med totalbeløp over 10 000 kroner dokumenteres skriftlig, jf. forskrift om private universiteter, høyskoler og fagskoler – krav til regnskap mv. § 5 andre ledd, jf. fjerde ledd.
- Styret skal sørge for at institusjonen har kontrolltiltak for å sikre et aktivt, målrettet og planmessig arbeid for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen, jf. universitets og høyskoleloven § 8-1 tredje ledd andre punktum, jf. § 6-2. Dette innebærer at styret skal sørge for at det utarbeides handlingsplaner med utgangspunkt i konkrete forhold ved institusjonen.

Frist for retting er ett år fra vedtaksdato. Høyskolen trenger ikke å sende NOKUT dokumentasjon på rettelser, men manglende oppfølging av pålegg vil kunne få konsekvenser på et senere tidspunkt.

6 Klagerett

Denne tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b), jf. bokstav a). Dere kan klage på enkeltvedtaket **innen tre uker** fra denne rapporten har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28–29. Klagen bør begrunnes.

Dere sender klagen på e-post til NOKUTs postmottak (postmottak@nokut.no). Vennligst før opp saksnummer som referanse.

Vi har mulighet til å omgjøre vedtaket. Dersom vi ikke finner grunnlag for omgjøring, vil vi videresende klagen til Kunnskapsdepartementet, som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke iverksetter vedtaket før klagefristen er ute eller klagen er endelig avgjort av departementet, jf. forvaltningsloven § 42.

Som part i saken, har dere rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.



DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)